

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ» ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 79. Բարձրագույն դատական խորհուրդը

1. Բարձրագույն դատական խորհուրդն անկախ պետական մարմին է, որը Սահմանադրությամբ և սույն օրենսգրքով սահմանված լիազորություններն իրականացնելու միջոցով երաշխավորում է դատարանների և դատավորների անկախությունը:

2. Բարձրագույն դատական խորհուրդը դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու, դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցերի լուծման, դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի և դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու մասին որոշումների դեմ բողոքները քննելու լիազորություններն իրականացնում է սույն օրենսգրքով սահմանված կազմերի միջոցով, որոնք հանդես են գալիս Բարձրագույն դատական խորհրդի անունից՝ գործելով որպես Բարձրագույն դատական խորհուրդ:

Հոդված 84. Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահը

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 174-րդ հոդվածի 7-րդ մասին համապատասխան՝ Բարձրագույն դատական խորհուրդն իր կազմից ընտրում է խորհրդի նախագահ՝ հաջորդաբար Ընդհանուր ժողովի և Ազգային ժողովի կողմից ընտրված անդամներից:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահի ընտրության համար գաղտնի քվեարկվում են համապատասխանաբար Ընդհանուր ժողովի կամ Ազգային ժողովի կողմից ընտրված բոլոր անդամների թեկնածությունները:

3. Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահն ընտրվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

4. Քվեարկության համար կազմվում է քվեաթերթիկ, որում ներառվում են բոլոր թեկնածուները:

5. Քվեարկելիս Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամն ունի մեկ ձայն: Եթե քվեարկության մասնակիցն ավելի ձայն է տվել, ապա այդ քվեաթերթիկը համարվում է անվավեր:

6. Եթե քվեարկության արդյունքով որևէ թեկնածու չի ստացել ձայների կեսից ավելին, ապա անցկացվում է լրացուցիչ քվեարկություն, որին մասնակցում են առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները:

7. Եթե ձայների հավասարության պատճառով հնարավոր չէ որոշել առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուներին, ապա նախապատվությունը տրվում է մասնագիտական աշխատանքի առավել երկար փորձառություն ունեցող թեկնածուին, իսկ փորձառության հավասարության դեպքում՝ տարիքով ավագին:

8. Լրացուցիչ քվեարկության ժամանակ Բարձրագույն դատական խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայն: Լրացուցիչ քվեարկության ժամանակ ձայների թվի կեսից ավելի ստացած թեկնածուն համարվում է ընտրված: Եթե ոչ մեկը չի ստացել քվեարկության մասնակիցների առնվազն կեսից ավելի «կողմ» ձայներ, ապա անցկացվում է նոր ընտրություն:

9. Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահն ընտրվում է առանց վերընտրման իրավունքի՝ երկու տարի վեց ամիս ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան մինչև որպես Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամ իր պաշտոնավարման ժամկետի ավարտը:

10. Բարձրագույն դատական խորհրդի նոր նախագահի ընտրությունը կատարվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

11. Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահը՝

1) հրավիրում և վարում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերը, [ըացառությամբ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերի](#).

2) ստորագրում է Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումները.

3) ներկայացնում է Բարձրագույն դատական խորհուրդն այլ մարմինների հետ հարաբերություններում.

4) հաստատում է դատական իշխանությանը վերաբերող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը դատարաններում շրջանառելու կարգը.

5) սահմանում է դատարանի նիստերի դահլիճի և դատավորի աշխատասենյակի տիպային կահավորման նկարագրությունը.

6) դատական կարգադրիչների ուսուցման ծրագրերում ներառման նպատակով Արդարադատության ակադեմիա է ներկայացնում առարկայական կուրսերի կամ թեմաների վերաբերյալ առաջարկություններ.

7) սահմանում է դատական կարգադրիչների ծառայությունում առաջին անգամ որպես դատական կարգադրիչ ծառայության անցնող քաղաքացիների երդման կարգը.

8) իրականացնում է Բարձրագույն դատական խորհրդի բնականոն գործունեության ապահովմանն ուղղված այլ լիազորություններ:

12. Արձակուրդի կամ գործուղման դեպքում Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահի լիազորությունները ժամանակավորապես կատարում է նրա կողմից նշանակված Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամը:

13. Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահի կողմից արձակուրդի կամ գործուղման մեջ գտնվելու դեպքում իրեն փոխարինող չնշանակելու, ժամանակավոր անաշխատունակության, լիազորությունների կասեցման, դադարման կամ

դադարեցման դեպքերում Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահի պարտականությունները կատարում է տարիքով ավագ անդամը:

Հոդված 85. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի կարգապահական պատասխանատվությունը

1. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամին Բարձրագույն դատական խորհուրդը կարող է ենթարկել կարգապահական պատասխանատվության՝ սույն օրենսգրքով սահմանված դատավորի վարքագծի կանոնները խախտելու համար, բացառությամբ սույն օրենքի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետով սահմանված կանոնը խախտելու դեպքերի:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցը Բարձրագույն դատական խորհուրդը քննում է Բարձրագույն դատական խորհրդի առնվազն երեք անդամի միջնորդության հիման վրա: Սույն օրենսգրքի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասի 15-րդ և 16-րդ կետերով նախատեսված վարքագծի կանոնների խախտման առնչությամբ Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի նկատմամբ կարգապահական վարույթ է հարուցում և նրան կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջնորդությամբ Բարձրագույն դատական խորհուրդ է դիմում Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը:

~~3. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի կարգապահական վարույթի նկատմամբ կիրառվում են սույն օրենսգրքի 19-րդ գլխի կանոնները՝ սույն հոդվածի պահանջների հաշվառմամբ:~~

Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցը Բարձրագույն դատական խորհուրդը

քննում է ամբողջ կազմով, իսկ կարգապահական վարույթի նկատմամբ կիրառվում են սույն օրենսգրքի 19-րդ գլխի կանոնները՝ սույն հոդվածի պահանջների հաշվառմամբ:

Հոդված 88. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի մասնակցությունը որոշումներ կայացնելուն

1. Բարձրագույն դատական խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ քվեարկության ժամանակ ունի մեկ ձայնի իրավունք, եթե այլ բան նախատեսված չէ սույն օրենսգրքով:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամը չի կարող մասնակցել հարցի քննարկմանը և որոշման կայացմանը, եթե այդ հարցով առկա է դատավորի ինքնաբացարկի հիմք:

3. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամը պարտավոր է ինքնաբացարկի հիմքն իրեն հայտնի դառնալու պահից անհապաղ Բարձրագույն դատական խորհրդին ներկայացնել ինքնաբացարկ՝ շարադրելով ինքնաբացարկի հիմք հանդիսացող հանգամանքները:

4. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամը և վարույթի կողմը կարող են քննարկման առարկա դարձնել Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամին բացարկ հայտնելու հարցը:

5. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստը նախագահողը քննարկման է ներկայացնում ինքնաբացարկի կամ բացարկի հարցը, որը քննարկվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի ինքնաբացարկ հայտնած կամ բացարկվող անդամի մասնակցությամբ:

6. Հարցի քննարկման արդյունքում Բարձրագույն դատական խորհուրդը կայացնում է որոշում: Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ ինքնաբացարկ հայտնած կամ բացարկվող անդամը, ինչպես նաև բացարկ հայտնած անդամը չեն մասնակցում ինքնաբացարկի կամ բացարկի հարցով քվեարկությանը:

6.1. Եթե Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի ինքնաբացարկի կամ բացարկի հարցով քվեարկության ժամանակ Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1.1-ին և 156.2-րդ հոդվածի 1-ին մասերով սահմանված կազմերում ընդգրկված, քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք ունեցող անդամների թիվը պակաս է 3-ից, ապա ինքնաբացարկի կամ բացարկի հարցի քննությանը վիճակահանությամբ ներգրավվում է նաև համապատասխան կազմերում չընդգրկված խորհրդի անդամը: Սույն մասով նախատեսված վիճակահանության կարգը սահմանվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի կողմից:

7. Ինքնաբացարկի կամ բացարկի ընդունման դեպքում այդ անդամը չի մասնակցում այն հարցի քննությանը և որոշման կայացմանը, որի կապակցությամբ առկա է ինքնաբացարկի հիմք:

8. Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1.1-ին և 156.2-րդ հոդվածի 1-ին մասերով սահմանված կազմերում ընդգրկված անդամի ինքնաբացարկը կամ բացարկը չի ընդունվում, եթե սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով սահմանված կազմի անդամների թիվը պակասում է 3-ից, իսկ 156.2-րդ հոդվածի 1-ին մասերով սահմանված կազմի անդամների թիվը՝ 5-ից:

Հոդված 89. Բարձրագույն դատական խորհրդի լիազորությունները

1. Բարձրագույն դատական խորհուրդը՝

1) կազմում և հաստատում է դատավորների թեկնածուների, ներառյալ՝ առաջխաղացման ենթակա դատավորների թեկնածուների ցուցակները.

2) Հանրապետության նախագահին առաջարկում է նշանակման ենթակա, ներառյալ՝ առաջխաղացման կարգով նշանակման ենթակա դատավորների թեկնածուներին.

3) Հանրապետության նախագահին առաջարկում է նշանակման ենթակա դատարանների նախագահների և Վճռաբեկ դատարանի պալատների նախագահների թեկնածուներին.

4) Ազգային ժողովին առաջարկում է Վճռաբեկ դատարանի դատավորների և նախագահի թեկնածուներին.

4.1) օրենքով սահմանված դեպքում և կարգով նշանակում (առաջադրում) է Բարձրագույն դատական խորհրդի ներկայացուցիչ (անդամ) մրցութային խորհուրդներում (մրցութային հանձնաժողովներում) և այլ մարմիններում.

5) լուծում է դատավորին մեկ այլ դատարան գործուղելու հարցը.

6) լուծում է իր լիազորությունների իրականացման կապակցությամբ դատավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելու կամ նրան ազատությունից զրկելու վերաբերյալ համաձայնություն տալու հարցը.

7) լուծում է դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցը և քննում է դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշումների դեմ բողոքները.

8) լուծում է դատավորի լիազորությունների դադարեցման հարցը և քննում է դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու մասին որոշումների դեմ բողոքները.

9) արձանագրում է դատավորի լիազորությունների դադարման հիմք հանդիսացող հանգամանքի առկայությունը.

10) հաստատում է իր, ինչպես նաև դատարանների ծախսերի նախահաշիվները.

11) իր և դատարանների բյուջետային հայտը ներկայացնում է Կառավարություն՝ օրենքով սահմանված կարգով պետական բյուջեի նախագծում ընդգրկելու համար.

12) հաստատում է իր և դատարանների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը և սահմանված կարգով ներկայացնում Կառավարություն.

13) բաշխում է դատարանների պահուստային ֆոնդի միջոցները.

14) լուծում է իր լիազորությունների իրականացման կապակցությամբ Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելու կամ նրան ազատությունից զրկելու վերաբերյալ համաձայնություն տալու հարցը.

15) լուծում է Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցը.

16) լուծում է Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի և նախագահի լիազորությունները դադարեցնելու հարցը.

17) արձանագրում է Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի լիազորությունների դադարման հիմք հանդիսացող հանգամանքի առկայությունը.

18) քննարկում է դատարանի կամ դատավորի անկախությունը վտանգող ցանկացած հարց և իրավասու մարմիններից պահանջում է հարցի լուծման ուղղությամբ ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցներ.

18.1) քննարկում է դատարանների բնականոն գործունեության հարցերը, իր լիազորությունների շրջանակում լուծում դրանք կամ դրանց լուծման նպատակով դիմում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ.

18.2) պարբերաբար ամփոփում է դատական պրակտիկան և վիճակագրությունը և ամփոփման արդյունքների հիման վրա կազմում զեկույցներ.

19) իրավասու պետական մարմիններին առաջարկներ է ներկայացնում դատական իշխանությանը վերաբերող նորմատիվ իրավական ակտերի կատարելագործման վերաբերյալ.

20) դատական իշխանությանը վերաբերող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ տալիս է կարծիք.

21) **(կեպն ուժը կորցրել է 23.12.22 ՀՕ-575-Ն)**

22) հաստատում է զանգվածային լրատվության միջոցների հետ իր և դատարանների փոխհարաբերության կանոնները.

23) հաստատում է դատարան փաստաթղթերի հանձնման, ըստ տեսակների՝ գործերի դասակարգման և դատարանների գործավարության այլ կանոններ.

24) Կառավարության համաձայնությամբ ավելացնում է առանձին դատարանների դատավորների թվակազմը, կրճատում է իր կողմից ավելացված դատավորների թվակազմը.

25) սահմանում է առաջին ատյանի դատարանների՝ սույն օրենսգրքով չսահմանված նստավայրերը, նստավայրերի սպասարկման տարածքը, հաստատում է դատավորների՝ ըստ նստավայրերի և մասնագիտացման բաշխումն ու թվակազմը.

26) **(կեպն ուժը կորցրել է 23.12.22 ՀՕ-575-Ն)**

27) սահմանում է դատավորների ներքին աշխատանքային կարգապահության կանոնները, դատական կազմի բացակայող դատավորներին փոխարինելու կարգը.

28) սահմանում է գործերի քննության (այդ թվում՝ ըստ փուլերի) միջին տևողության ուղենիշային ժամկետներ՝ ըստ գործերի առանձին տեսակների և բարդության.

29) սահմանում է դատավորի ծանրաբեռնվածությունը հաշվարկելու կարգը, ինչպես նաև դատավորի ծանրաբեռնվածության չափորոշիչները.

30) սահմանում է մինչդատական վարույթի դատական երաշխիքների շրջանակներում ներկայացված միջնորդությունները, բողոքները և օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ իրականացնելու մասին միջնորդությունները քննող դատավորների հերթապահություն սահմանելու կարգը.

31) հաստատում է Դատական դեպարտամենտի կանոնադրությունը և իրականացնում Դատական դեպարտամենտի հիմնադրի բոլոր լիազորությունները.

32) նշանակում և ազատում է Դատական դեպարտամենտի ղեկավարին.

33) Դատական դեպարտամենտի ղեկավարի ներկայացմամբ հաստատում է դատական կարգադրիչների ծառայության պաշտոնների անվանացանկը և պաշտոնների անձնագրերը, ինչպես նաև սահմանում է Դատական դեպարտամենտի հաստիքների քանակը.

34) **(կեպն ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-75-Ն)**

35) **(կեպն ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-75-Ն)**

36) հաստատում է դատական կարգադրիչների վերապատրաստում անցկացնելու կարգը.

37) **(կեպն ուժը կորցրել է 23.12.22 ՀՕ-575-Ն)**

38) սահմանում է դատական կարգադրիչների ուսումնառության ժամաքանակը.

39) սահմանում է դատական կարգադրիչներին որպես խրախուսանք շնորհվող կրծքանշանների տեսակները և ձևերը.

40) սահմանում է դատական կարգադրիչի կրծքանշանի տեսակները և ձևերը.

41) սահմանում է դատական կարգադրիչներին համազգեստ հատկացնելու և կրելու [կարգը](#).

42) **(կեպն ուժը կորցրել է 23.12.22 ՀՕ-575-Ն)**

43) հաստատում է իր [աշխատակարգը](#).

44) սահմանում է Բարձրագույն դատական խորհրդի և դատարանների շենքերի անցագրային կարգը և անվտանգության կանոնները.

44.1) դատավորների թեկնածուների ցուցակի համալրման նպատակով անցկացվող որակավորման ստուգման գործընթացին փորձագետների մասնակցության անհրաժեշտության դեպքում սահմանում է փորձագետների ներգրավման կարգը և նրանց ներկայացվող պահանջները.

45) իրականացնում է սույն օրենսգրքով սահմանված այլ լիազորություններ:

2. Բարձրագույն դատական խորհուրդը սույն հոդվածի 1-ին մասի 22-րդ, 25-րդ, 34-36-րդ, 41-րդ և 44-րդ կետերով նախատեսված իր լիազորություններն իրականացնելիս, ինչպես նաև մյուս լիազորությունների իրականացման ժամանակ նորմատիվ կարգավորում սահմանելիս ընդունում է ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտեր:

(89-րդ հոդվածը լրաց. 13.09.19 ՀՕ-181-Ն, փոփ. 21.01.20 ՀՕ-75-Ն, լրաց. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն, խմբ. 18.09.20 ՀՕ-441-Ն, 03.02.21 ՀՕ-265-Ն, լրաց. 14.04.21 ՀՕ-331-Ն, լրաց., փոփ. 09.02.22 ՀՕ-22-Ն, փոփ. 09.06.22 ՀՕ-151-Ն, 23.12.22 ՀՕ-575-Ն)

(25.03.20 [ՀՕ-197-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

(03.02.21 [ՀՕ-265-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

(14.04.21 [ՀՕ-331-Ն](#) օրենքն եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

(23.12.22 [ՀՕ-575-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 90. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերը

1. Բարձրագույն դատական խորհուրդն իր գործունեությունն իրականացնում է նիստերի միջոցով:

2. Դատավորին և Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու, դատավորի և Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցնելու, ~~ինչպես նաև~~ իր լիազորությունների իրականացման կապակցությամբ դատավորի և Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելու կամ նրան ազատությունից զրկելու վերաբերյալ համաձայնություն տալու վերաբերյալ հարցերը—, [ինչպես նաև դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի և դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու մասին որոշումների դեմ բողոքները](#) քննելիս Բարձրագույն դատական խորհուրդը հանդես է գալիս որպես դատարան:

3. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերը հրավիրում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահը՝ իր նախաձեռնությամբ, խորհրդի առնվազն երեք անդամների կամ դատարանի նախագահի պահանջով: Նախաձեռնողի կողմից առաջարկվում է օրակարգում ընդգրկվող հարցը:

[3.1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու, դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու, դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի և դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու մասին որոշումների դեմ բողոքի վերաբերյալ հարցերով Բարձրագույն](#)

դատական խորհրդի նիստերը հրավիրում և վարում է Բարձրագույն դատական խորհրդի սահմանած կարգով ընտրված անդամը:

4. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերին խորհրդի նախագահի կամ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքում՝ նիստը վարելու իրավասություն ունեցող անդամի, ինչպես նաև խորհրդի անդամների առնվազն երեքի առաջարկությամբ կարող են հրավիրվել այլ անձինք:

5. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերը դռնփակ են, եթե Բարձրագույն դատական խորհուրդը նիստերը դռնբաց անցկացնելու մասին որոշում չի կայացնում:

6. Որպես դատարան հանդես գալու դեպքում Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերը դռնբաց են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի կամ վարույթի մասնակցի միջնորդությամբ Բարձրագույն դատական խորհրդի պատճառաբանված որոշմամբ անցկացվում են դռնփակ՝ վարույթի մասնակիցների մասնավոր կյանքի, արդարադատության շահերի, ինչպես նաև պետական անվտանգության, հասարակական կարգի կամ բարոյականության պաշտպանության նպատակով:

(90-րդ հոդվածը լրաց., փոփ. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն)

(25.03.20 ՀՕ-197-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 91. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերի գումարումը

1. Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահը, իսկ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքում նաև նիստը հրավիրելու և վարելու իրավասություն ունեցող անդամը, Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստ հրավիրում և անցկացնում է երկշաբաթյա ժամկետում՝ սկսած այն պահից, երբ ծագել է խորհրդի որոշում պահանջող հարց:

2. Իր լիազորությունների իրականացման կապակցությամբ դատավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելու կամ նրան ազատությունից զրկելու վերաբերյալ համաձայնություն տալու, ինչպես նաև դատավորի անկախությանն սպառնացող վտանգի առկայության դեպքում Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերը գումարվում են անհապաղ, սակայն ոչ ուշ, քան խորհրդին դիմելու կամ տեղեկատվությունն ստանալու հաջորդ օրը:

3. Մարզում պաշտոնավարող Բարձրագույն դատական խորհրդի դատավոր անդամներին խորհրդի նիստին մասնակցելու կապակցությամբ Կառավարության սահմանած չափով և կարգով հատուցվում են գիշերավարձը, մարզից Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստի անցկացման վայր մեկնելու և վերադառնալու ճանապարհածախսը, ինչպես նաև օրապահիկը:

4. Դատական դեպարտամենտը Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստի օրակարգի, ժամանակի և վայրի մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի աշխատակարգով սահմանված կարգով և ժամկետում ծանուցում է Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամներին և հարցի քննարկմանը մասնակցող այլ անձանց: Օրակարգում ընդգրկված հարցերի վերաբերյալ նյութերը խորհրդի անդամներին Դատական դեպարտամենտը տրամադրում է հարցի քննարկումից առնվազն երկու օր առաջ, իսկ անհապաղ հարցերի քննարկման դեպքում՝ ոչ ուշ, քան նիստից անմիջապես առաջ:

Հոդված 92. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերի իրավազորությունը և նիստերի հետաձգումը

1. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստն իրավազոր է անդամների ընդհանուր թվի մեծամասնության ներկայության դեպքում:

2. Որպես դատարան հանդես գալու դեպքում Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե նիստին մասնակցում է խորհրդի, [իսկ սույն օրենսգրքով](#)

նախատեսված դեպքերում խորհրդի համապատասխան կազմի անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

3. Քվորում չլինելու դեպքում նիստը համարվում է չկայացած:

4. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստը կարող է հետաձգվել աշխատանքային օրն ավարտվելու դեպքում, բացառությամբ անհապաղ քննություն պահանջող հարցերի:

5. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստը հետաձգվում է նաև՝

1) հարցի վերաբերյալ նյութերը խորհրդի անդամներին սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետից ուշ տրամադրելու դեպքում, եթե խորհրդի անդամը պնդում է այդ մասին.

2) հարցի քննությունը տվյալ նիստում անհնարին դարձնող այլ բացառիկ հանգամանքների առկայության դեպքում:

(92-րդ հոդվածը խմբ. 09.02.22 ՀՕ-22-Ն)

Հոդված 93. Բարձրագույն դատական խորհրդում նիստերի անցկացումը

1. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամները պարտավոր են մասնակցել խորհրդի նիստերին:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերը վարում է խորհրդի նախագահը կամ նրան փոխարինող, իսկ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքում նաև նիստը վարելու իրավասություն ունեցող խորհրդի անդամը:

3. Նիստը վարողը բացում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստը՝ քվեարկության է դնում օրակարգի հաստատման հարցը, ապա հայտարարում է, թե ինչ հարց է ենթակա քննության և ովքեր են զեկուցելու, անհրաժեշտության դեպքում քննարկման է դնում հաստատված օրակարգում ընդգրկված հարցերի քննության հաջորդականությունը:

4. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստն սկսվում է խորհրդի նախագահի ~~կամ նրա~~, իսկ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքում նաև նիստը վարելու իրավասություն ունեցող խորհրդի անդամի կամ նրանց հանձնարարությամբ՝ խորհրդի այլ անդամի զեկուցումով:

5. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամներն իրավունք ունեն ելույթ ունենալու խորհրդում քննարկվող յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ, հարցեր տալու, ներկայացնելու առաջարկություններ և առարկություններ:

6. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստերն արձանագրվում են Բարձրագույն դատական խորհրդի աշխատակարգով սահմանված կարգով:

Հոդված 94. Բարձրագույն դատական խորհրդի ակտերը և դրանց ընդունման կարգը

1. Բարձրագույն դատական խորհուրդը Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և սույն օրենսգրքով նախատեսված իր լիազորություններն իրականացնելիս ընդունում է որոշումներ:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստին ներկա անդամները պարտավոր են կողմ կամ դեմ քվեարկել քննարկման դրվող յուրաքանչյուր հարցի շուրջ, բացառությամբ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերի:

3. Բարձրագույն դատական խորհուրդն իր քննարկման ենթակա հարցերի նախապատրաստման նպատակով, ինչպես նաև իր գործունեության կազմակերպման հետ կապված այլ հարցերով ընդունում է աշխատակարգային որոշումներ: Աշխատակարգային որոշումներն ընդունվում են բաց քվեարկությամբ՝ քվեարկությանը մասնակցած Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամների ձայների մեծամասնությամբ:

4. Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումներն ընդունվում են բաց քվեարկությամբ՝ խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ, բացառությամբ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերի:

5. Դատավորների թեկնածուների հավակնորդների, դատավորների թեկնածուների, ներառյալ՝ առաջխաղացման ենթակա թեկնածուների ցուցակները կազմելու և հաստատելու, նշանակման ենթակա դատավորների թեկնածուներին Հանրապետության նախագահին առաջարկելու դեպքերում Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումներն ընդունվում են խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ՝ խորհրդակցական սենյակում՝ բաց քվեարկությամբ:

6. ~~Դատավորին և~~ Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ~~դատավորի և~~ Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցնելու, իր լիազորությունների իրականացման կապակցությամբ դատավորի և Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելու կամ նրան ազատությունից զրկելու վերաբերյալ համաձայնություն տալու մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումներն ընդունվում են խորհրդակցական սենյակում՝ բաց քվեարկությամբ՝ նիստին մասնակցող խորհրդի անդամների ձայների մեծամասնությամբ, եթե որոշմանը կողմ է քվեարկել խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի առնվազն կեսը: Եթե քվեարկության արդյունքով որևէ որոշման օգտին բավարար քանակի ձայների բացակայության պատճառով Բարձրագույն դատական խորհուրդը որոշում չի ընդունում, ապա համապատասխան միջնորդությունը մերժելու վերաբերյալ որոշումը համարվում է ընդունված, իսկ որոշումը կազմում և ստորագրում են Բարձրագույն դատական խորհրդի այն անդամները, որոնք քվեարկել են միջնորդությունը մերժելու օգտին:

7. Բացառությամբ սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված դեպքի, Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ որպես դատարանի ընդունած որոշումներն ստորագրում են նիստին ներկա բոլոր անդամները: Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամը կարող

է ներկայացնել հատուկ կարծիք Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ որպես դատարանի ընդունած որոշման պատճառաբանական կամ եզրափակիչ մասի վերաբերյալ: Եթե Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամն ունի հատուկ կարծիք, ապա այդ մասին նրա ստորագրությամբ նշում է արվում Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշման մեջ, և հատուկ կարծիքը նրա ստորագրությամբ կցվում է որոշմանը:

8. Բարձրագույն դատական խորհրդի անհատական որոշումներն ուժի մեջ են մտնում դրանցում սահմանված ժամկետում:

9. Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումները ենթակա են հրապարակման դատական իշխանության պաշտոնական կայքում, բացառությամբ օրենքով պահպանվող գաղտնիք պարունակող որոշումների: Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու որոշումները ենթակա են հրապարակման նույն կարգով՝ ապանձնավորած:

10. Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ որպես դատարանի ընդունած որոշումները ենթակա են հրապարակման նաև Հայաստանի Հանրապետության ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերի հրապարակման համար նախատեսված կարգով:

11. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու, դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու վերաբերյալ հարցերը, դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու և դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցերի մասին որոշումների դեմ բողոքը քննելիս Բարձրագույն դատական խորհրդի ակտերի և դրանց ընդունման կարգի նկատմամբ կիրառվում են սույն հոդվածով սահմանված կանոնները, եթե սույն օրենսգրքով այլ բան նախատեսված չէ:

(94-րդ հոդվածը լրաց., փոփ., խմբ. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն, խմբ. 09.02.22 ՀՕ-22-Ն)

(25.03.20 ՀՕ-197-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 113. Դատավորների թեկնածուների հավակնորդների և դատավորների թեկնածուների ցուցակներից անձին հանելու հիմքերը

1. Դատավորների թեկնածուների հավակնորդների ցուցակում ընդգրկված անձը հանվում է ցուցակից, եթե՝

1) ներառվել է դատավորների թեկնածուների ցուցակում.

2) այդ մասին գրավոր դիմում է ներկայացրել.

3) լրացել է նրա 63 տարին.

4) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով հաստատվել է, որ նա ընդգրկվել է ցուցակում սույն օրենսգրքի պահանջների խախտմամբ.

5) նրան անգործունակ, սահմանափակ գործունակ, անհայտ բացակայող կամ մահացած ճանաչելու մասին դատարանի վճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ.

6) նրա նկատմամբ կայացված մեղադրական դատավճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ, կամ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է ոչ արդարացնող հիմքով.

7) կորցրել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը կամ ձեռք է բերել այլ պետության քաղաքացիություն.

8) ի հայտ է եկել դատավորի պաշտոնում նշանակմանը խոչընդոտող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն, կամ հրաժարվել է սույն օրենսգրքով նախատեսված բժշկական զննություն անցնելու պահանջը կատարելուց.

9) Արդարադատության ակադեմիայում ուսումնառության ընթացքում անհարգելի պատճառով բացակայել է նախատեսված ուսումնական դասընթացների առնվազն հինգ տոկոսից.

10) Արդարադատության ակադեմիայում ուսումնառության ընթացքում բացակայել է նախատեսված ուսումնական դասընթացների առնվազն 50 տոկոսից, բացառությամբ տարկետում տրամադրելու դեպքերի.

11) Արդարադատության ակադեմիայում ուսումնառության ընթացքում դասավանդվող առարկայական կուրսի արդյունքը գնահատվել է բացասական, կամ նա չի անցել օրենքով նախատեսված փորձաշրջանը.

12) առկա են սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ հիմքեր:

2. Դատավորների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձը հանվում է ցուցակից, եթե՝

1) նշանակվել է դատավորի պաշտոնում.

2) այդ մասին գրավոր դիմում է ներկայացրել.

3) լրացել է նրա 63 տարին.

4) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով հաստատվել է, որ նա ընդգրկվել է ցուցակում սույն օրենսգրքի պահանջների խախտմամբ.

5) առանց հարգելի պատճառի չի անցել պարտադիր վերապատրաստում.

6) նրան անգործունակ, սահմանափակ գործունակ, անհայտ բացակայող կամ մահացած ճանաչելու մասին դատարանի վճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ.

7) նրա նկատմամբ կայացված մեղադրական դատավճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ, կամ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է ոչ արդարացնող հիմքով.

8) կորցրել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը կամ ձեռք է բերել այլ պետության քաղաքացիություն.

9) ի հայտ է եկել դատավորի պաշտոնում նշանակմանը խոչընդոտող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն, կամ հրաժարվել է սույն օրենսգրքով նախատեսված բժշկական զննություն անցնելու պահանջը կատարելուց.

10) Արդարադատության ակադեմիայում ուսումնառությունն ավարտելուց հետո ավելի քան երկու ամիս անընդմեջ կամ օրացուցային տարվա ընթացքում ավելի քան երեք ամիս չի զբաղվել իրավաբանի մասնագիտական որակավորում պահանջող աշխատանքով կամ չի դիմել դատարանների աշխատակազմերում աշխատանքի անցնելու համար: Սույն կետում նշված սահմանափակումները չեն տարածվում հղիության և ծննդաբերության, նորածնի որդեգրման կամ նորածնի խնամակալ

նշանակվելու դեպքում արձակուրդում լինելու պատճառով օրենքով սահմանված իրավաբանի մասնագիտական որակավորում պահանջող աշխատանքով չզբաղվելու դեպքերի վրա.

11) առկա են սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ հիմքեր:

3. Սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով նախատեսված որևէ հիմք ի հայտ գալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, համապատասխանաբար Դատական դեպարտամենտը կամ Արդարադատության ակադեմիան դրանց մասին հայտնում են Բարձրագույն դատական խորհրդին:

4. Եթե առերևույթ առկա է դատավորի պաշտոնում նշանակմանը խոչընդոտող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն, Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահը դիմում է ներկայացնում իրավասու մարմին՝ դատավորի թեկնածուի հավակնորդի կամ դատավորի թեկնածուի բժշկական զննությունը կազմակերպելու համար: Եթե անձը հրաժարվում է անցնել բժշկական զննություն կամ զննության արդյունքով հիմնավորվում է, որ առկա է դատավորի պաշտոնում նշանակմանը խոչընդոտող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն, ապա Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահը Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստ է հրավիրում:

5. Եթե խորհրդակցական սենյակում՝ բաց քվեարկության արդյունքներով Բարձրագույն դատական խորհուրդը համարում է, որ առկա է սույն հոդվածով նախատեսված հիմքերից մեկը, ապա այդ անձը հանվում է համապատասխան ցուցակից:

6. Անձին ցուցակից հանելն արգելք չէ ցուցակում ընդգրկվելու նպատակով սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով կրկին դիմելու համար:

7. Համապատասխան ցուցակից անձին հանելու վերաբերյալ որոշումը վերանայվում է դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշումների վերանայման համար սույն ~~օրենսգրքով~~ [օրենսգրքի 157-րդ հոդվածով](#) նախատեսված հիմքերով և կարգով:

(113-րդ հոդվածը փոփ. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն)

(25.03.20 [ՀՕ-197-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 125. Վերաքննիչ դատարաններում դատավոր նշանակվելու համար առաջխաղացման ենթակա դատավորների թեկնածուների ցուցակից հանելու հիմքերը

1. Վերաքննիչ դատարաններում դատավոր նշանակվելու համար առաջխաղացման ենթակա դատավորների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձը հանվում է ցուցակից, եթե՝

- 1) նշանակվել է վերաքննիչ դատարանի դատավորի պաշտոնում.
- 2) այդ մասին գրավոր դիմում է ներկայացրել.
- 3) լրացել է նրա 63 տարին, բացառությամբ երբ անձը դատավոր է.
- 4) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով հաստատվել է, որ նա ընդգրկվել է ցուցակում սույն օրենսգրքի պահանջների խախտմամբ.
- 5) նրան անգործունակ, սահմանափակ գործունակ, անհայտ բացակայող կամ մահացած ճանաչելու մասին դատարանի վճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ.
- 6) նրա նկատմամբ կայացված մեղադրական դատավճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ, կամ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է ոչ արդարացնող հիմքով.
- 7) կորցրել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը կամ ձեռք է բերել այլ պետության քաղաքացիություն.
- 8) ի հայտ է եկել դատավորի պաշտոնում նշանակմանը խոչընդոտող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն, կամ հրաժարվել է սույն օրենսգրքով նախատեսված բժշկական զննություն անցնելու պահանջը կատարելուց.
- 9) եթե Բարձրագույն դատական խորհուրդը նրա նկատմամբ կիրառել է նկատողություն կամ խիստ նկատողություն.
- 10) եթե դադարեցվել կամ դադարել են որպես դատավոր նրա լիազորությունները.

11) առկա են սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ հիմքեր:

2. Վերաքննիչ դատարաններում դատավոր նշանակվելու համար առաջխաղացման ենթակա դատավորների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված սույն օրենսգրքի 123-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված անձինք հանվում են ցուցակից նաև այն դեպքում, երբ սահմանված կարգով չեն անցել գործնական հմտությունների զարգացման մասով ուսուցում:

3. Վերաքննիչ դատարաններում դատավոր նշանակվելու համար առաջխաղացման ենթակա դատավորների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձը հանվում է ցուցակից սույն օրենսգրքի 113-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

4. Անձին ցուցակից հանելը արգելք չէ ցուցակում ընդգրկվելու նպատակով սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով կրկին դիմելու համար:

5. Համապատասխան ցուցակից անձին հանելու վերաբերյալ որոշումը վերանայվում է դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշումների վերանայման համար սույն [օրենսգրքով օրենսգրքի 157-րդ հոդվածով](#) նախատեսված հիմքերով և կարգով:

Հոդված 141. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելը

1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության է ենթարկում Բարձրագույն դատական խորհուրդը:

[1.1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննության համար Բարձրագույն դատական խորհրդում ձևավորվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի չորս անդամ ընդգրկող կազմ:](#)

[1.2. Կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցը քննելիս և որոշումներ կայացնելիս Բարձրագույն դատական խորհրդի անունից հանդես է գալիս](#)

սույն հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված կազմը՝ գործելով որպես Բարձրագույն դատական խորհուրդ:

1.3. Յուրաքանչյուր կարգապահական վարույթով ձևավորվում է սույն հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված առանձին կազմ:

1.4. Սույն հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված կազմում պետք է ընդգրկվեն Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ դատավորների ընդհանուր ժողովի և Ազգային ժողովի կողմից ընտրված երկուական անդամներ:

1.5. Սույն հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված կազմերը ձևավորվում են վիճակահանությամբ՝ Բարձրագույն դատական խորհրդի սահմանած կարգով:

2. Կարգապահական վարույթը իրականացվում է օրինականության, դատական գործունեությանը չմիջամտելու, դատավորի և դատարանի անկախությունը հարգելու և հեղինակությունը բարձր պահելու, կատարված կարգապահական խախտման համար նշանակվող կարգապահական տույժի համաչափության, կամայականության ու խտրականության արգելքի սկզբունքների հիման վրա:

Հոդված 145. Դատավորի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու իրավասություն ունեցող մարմինները

1. Դատավորի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու իրավասություն ունեն՝

1) Էթիկայի և կարգապահական հարցերի հանձնաժողովը.

2) Լիազոր մարմինը.

3) Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը՝ սույն հոդվածի 1.1-ին կետով նախատեսված դեպքերում:

1.1. Սույն օրենսգրքի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասի 15-րդ և 16-րդ կետերով նախատեսված վարքագծի կանոնների խախտման առնչությամբ կարգապահական

վարույթ կարող է հարուցել միայն Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը՝ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում և կարգով՝ «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի» մասին օրենքով սահմանված պահանջների պահպանմամբ:

2. Կարգապահական վարույթ հարուցող մարմինը (այսուհետ՝ վարույթ հարուցող մարմին) վարույթ հարուցելու, այն կասեցնելու, վերսկսելու և կարճելու որոշումները կայացնելու պահից ~~եռօրյա ժամկետում~~ [երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում](#) սույն օրենսգրքի 147-րդ հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված կարգով ուղարկում է վարույթ հարուցող մյուս մարմնին, ինչպես նաև հաղորդում ներկայացրած անձին և համապատասխան դատավորին:

(145-րդ հոդվածը փոփ., լրաց. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն)

(25.03.20 ՀՕ-197-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 146. Դատավորի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթները

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթներն են՝

1) անձի, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնի կամ պաշտոնատար անձի հաղորդումը.

2) կարգապահական խախտման մասին զանգվածային լրատվության միջոցների հրապարակումները.

3) վարույթ հարուցող մարմնի կողմից իր լիազորություններն իրականացնելիս առերևույթ կարգապահական խախտման հատկանիշներ պարունակող արարքի ինքնուրույն հայտնաբերումը.

4) վարույթ հարուցող մարմնի կողմից մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունների խախտում արձանագրող՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական

դատարանի կայացրած ակտի ուսումնասիրության արդյունքում առերևույթ կարգապահական խախտման հատկանիշներ պարունակող արարքի հայտնաբերումը:

2. ~~Անանուն հաղորդումները քննարկման ենթակա չեն:~~

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված հաղորդման մեջ նշվում են՝

1) հաղորդումը ներկայացնող ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, նրա հասցեն, իրավաբանական անձի դեպքում՝ իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, նրա անունից հաղորդում ներկայացնող անձի անունը, ազգանունը և պաշտոնը, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնի դեպքում՝ լրիվ անվանումը և պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը և պաշտոնը,

2) հաղորդման ներկայացման համար հիմք հանդիսացած դատական գործի համարը, տվյալ գործով դատավորի անունը, ազգանունը և պաշտոնը (կիրառելի լինելու դեպքում),

3) հիմնավորումներ դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերի առկայության վերաբերյալ,

4) հաղորդումը ներկայացնող անձի պահանջը,

5) հաղորդման ներկայացման ամսաթիվը և հաղորդումը ներկայացնող ֆիզիկական անձի ստորագրությունը, իրավաբանական անձի դեպքում՝ նրա անունից հանդես եկող ստորագրությունը, իսկ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնի դեպքում՝ համապատասխան պաշտոնատար անձի ստորագրությունը:

2.1. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պահանջների խախտմամբ ներկայացված հաղորդումները վարույթ հարուցող մարմինը վերադարձնում է հաղորդում ներկայացրած անձին և առաջարկում է 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում վերացնել այդխախտումները: Հաղորդումը սույն մասով սահմանված կարգով վերադարձվում է նաև, եթե հաղորդումը կրկին ներկայացվելու դեպքում թույլ է տրվել սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պահանջների այլ խախտում:

2.2. Վարույթ հարուցող մարմինը վարույթ հարուցելիս և իրականացնելիս կաշկանդված չէ հաղորդմամբ ներկայացված հիմքերով և հիմնավորումներով:

3. Վարույթ հարուցող մարմինը մինչև դրա հարուցման հարցի լուծումն իրավունք ունի հաղորդում ներկայացրած անձին առաջարկելու ներկայացնել կարգապահական վարույթ հարուցելու համար նշանակություն ունեցող տեղեկությունների վերաբերյալ նյութեր:

4. Վարույթ հարուցող մարմինը կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքում կայացնում է կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշում կամ չի հարուցում կարգապահական վարույթ:

5. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված անձի հաղորդման հիման վրա կարգապահական վարույթ չհարուցելու դեպքում վարույթ հարուցող մարմինն իր պատասխանում նշում է չհարուցելու հիմքերը:

6. Կարգապահական վարույթ չի հարուցվում, եթե՝

1) նույն դատավորի նկատմամբ նույն արարքի համար առկա է վարույթ հարուցող նույն մարմնի կողմից հարուցված կարգապահական վարույթ.

2) նույն դատավորի նկատմամբ նույն արարքի համար կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի վերաբերյալ առկա է նույն մարմնի կարգապահական վարույթ չհարուցելու կամ վարույթը կարճելու վերաբերյալ որոշում.

3) նույն դատավորի նկատմամբ նույն արարքի համար կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի վերաբերյալ առկա է Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշում.

4) դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերն առերևույթ բացակայում են:

5) սույն հոդվածի 2.1-ին մասով սահմանված ժամկետում չեն շտկվել սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պահանջների խախտումները:

(146-րդ հոդվածը լրաց., խմբ. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն, փոփ. 06.07.22 ՀՕ-333-Ն)

(25.03.20 ՀՕ-197-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

(06.07.22 [ՀՕ-333-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթ)

Հոդված 147. Դատավորի նկատմամբ հարուցված կարգապահական վարույթի ընթացքը

1. Հարուցված կարգապահական վարույթի տևողությունը մինչև կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին միջնորդությամբ Բարձրագույն դատական խորհրդին դիմելը չի կարող երկու ամսից ավելի լինել:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետը կարող է վարույթ հարուցող մարմնի որոշմամբ դատավորի բացակայության (արձակուրդ, անաշխատունակություն, գործուղում, բացառությամբ այլ դատարան գործուղվելու և այլն) ժամանակահատվածով կարող է երկարաձգվել: Դատավորի բացակայության հիմքերի և ժամանակահատվածի վերաբերյալ տեղեկատվությունը վարույթ հարուցող մարմնին տրամադրում է համապատասխան դատարանի նախագահը:

3. Հարուցված կարգապահական վարույթի ընթացքում վարույթ հարուցող մարմինն իրավունք ունի՝

1) դատարանից պահանջելու և ուսումնասիրելու օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտերով քրեական, քաղաքացիական կամ ցանկացած այլ գործի նյութեր.

2) դատարանում ծանոթանալու քրեական, քաղաքացիական կամ ցանկացած այլ գործի նյութերի, որոնց վերաբերյալ դեռևս չկա օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ՝ չմիջամտելով արդարադատության կամ որպես դատարան՝ օրենքով նախատեսված այլ լիազորությունների իրականացման գործընթացին.

3) դատավորին առաջարկելու ներկայացնել գրավոր բացատրություններ.

4) առաջարկելու հաղորդում ներկայացրած անձին, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ներկայացնել կարգապահական վարույթի համար նշանակություն ունեցող տեղեկություններ և նյութեր.

5) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից և պաշտոնատար անձանցից պահանջելու և ստանալու նյութեր:

4. Դատավորը, որի նկատմամբ կարգապահական վարույթ է հարուցվել, իրավունք ունի՝

1) ներկայացնելու գրավոր բացատրություններ, ապացույցներ և անելու միջնորդություններ.

2) վարույթ հարուցող մարմնից ստանալու կարգապահական վարույթի նյութերի պատճենները.

3) սույն մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված իրավունքները իրականացնելու անձամբ կամ փաստաբանի միջոցով:

5. Կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքում վարույթ հարուցած մարմինը կայացնում է հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) կարգապահական վարույթը կարճելու մասին.

2) դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ միջնորդությամբ Բարձրագույն դատական խորհրդին դիմելու մասին:

6. Վարույթ հարուցած մարմինը կարճում է կարգապահական վարույթը, եթե՝

1) առկա չէ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմք.

2) վարույթ հարուցած նույն մարմինը նախկինում նույն արարքի համար նույն անձի նկատմամբ չի հարուցել կարգապահական վարույթ կամ կարճել է հարուցված կարգապահական վարույթը.

3) նույն արարքի համար նույն անձին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին նախկինում միջնորդություն է ներկայացվել Բարձրագույն դատական խորհուրդ.

4) առկա է նույն կարգապահական խախտման հիմքով դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի վերաբերյալ Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշում.

5) դադարեցվել կամ դադարել են դատավորի լիազորությունները.

6) առկա է սույն օրենսգրքի 142-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված հիմք:

7. Նույն հիմքով նույն դատավորի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցված լինելու դեպքում ավելի ուշ վարույթ հարուցած մարմինը որոշում է կայացնում կարգապահական վարույթը կասեցնելու մասին: Կարգապահական վարույթը կասեցնելու օրվանից մինչև դրա վերսկսումը սույն հոդվածով սահմանված կարգապահական վարույթի ժամկետը կասեցվում է:

8. Վարույթ հարուցող մյուս մարմնի կողմից կարգապահական վարույթը կարճվելու կամ Բարձրագույն դատական խորհրդի կարգապահական պատասխանատվության հարցը լուծելու մասին որոշումն ստանալու օրը վարույթը կասեցրած մարմինը վերսկսում է կասեցված կարգապահական վարույթը: Բարձրագույն դատական խորհրդի կարգապահական պատասխանատվության հարցը լուծելու մասին որոշման հիմքով վարույթը վերսկսելու դեպքում վարույթ հարուցող մարմինը կարճում է այն:

9. Վարույթ հարուցող մարմինը պարտավոր է ապահովել կարգապահական վարույթի գաղտնիությունը: Կարգապահական վարույթի շրջանակներում առաքվող բոլոր փաստաթղթերը պետք է առաքվեն փակ ծրարներով՝ «ծառայողական» դրոշմագրով կամ դրա անհնարինության դեպքում՝ հասցեատիրոջ պաշտոնական էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկելով, որի դեպքում համարվում են հասցեատիրոջ կողմից ստացված նրա պաշտոնական էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկվելու պահից: Կարգապահական վարույթի նյութերը սույն օրենսգրքով չնախատեսված անձանց տրամադրելն արգելվում է:

10. Մինչև կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին միջնորդությամբ Բարձրագույն դատական խորհրդին դիմելը վարույթ հարուցող մարմնի և համապատասխան դատավորի միջև կարգապահական վարույթի վերաբերյալ բանավոր քննարկումներ չեն կարող լինել:

[11. Վարույթ հարուցող մարմնի որոշմամբ միևնույն դատավորի վերաբերյալ, միևնույն խախտումների հիմքերով հարուցված երկու և ավելի կարգապահական վարույթները մինչև սույն հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված որոշումը կայացնելը](#)

կարող են միավորվել մեկ վարույթում: Միավորման արդյունքում սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված ժամկետը հաշվարկվում է ավելի վաղ հարուցված կարգապահական վարույթի հարուցման օրվանից: Վարույթները միավորելու մասին որոշումը հնգօրյա ժամկետում ուղարկվում է դատավորին և վարույթ հարուցող մյուս մարմին:

(147-րդ հոդվածը փոփ., լրաց. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն)

(25.03.20 ՀՕ-197-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 153. Դատավորի իրավունքները և պարտականությունները
Բարձրագույն դատական խորհրդում նրան կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը
կայացված որոշումների դեմ բողոքները քննելիս

1. Դատավորն իրավունք ունի՝

1) ծանոթանալու Բարձրագույն դատական խորհրդում հարցի կամ բողոքի քննության համար հիմք հանդիսացող նյութերին, քաղվածքներ անելու և ստանալու դրանց պատճենները.

2) հարցեր տալու ելույթ ունեցողին, առարկություններ ներկայացնելու, բացատրություններ տալու և միջնորդություններ անելու.

3) ապացույցներ ներկայացնելու և մասնակցելու դրանց հետազոտմանը.

4) մասնակցելու նիստին՝ հանդես գալով անձամբ, ինչպես նաև փաստաբանի միջոցով.

5) ստանալու փաստաբանի խելամիտ վարձատրության փոխհատուցում, եթե կարգապահական պատասխանատվության չի ենթարկվում:

6) սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով բողոքարկել իրեն կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի վերաբերյալ Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումը:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդի կողմից դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը [և կայացված որոշումների դեմ բողոքները](#) քննելիս դատավորն օգտվում է Սահմանադրության 61-րդ և 63-րդ հոդվածներով նախատեսված երաշխիքներից:

3. Բարձրագույն դատական խորհրդի կանչով դատավորի անհարգելի չներկայանալու դեպքում Բարձրագույն դատական խորհուրդը դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ ~~հարցն~~ [հարցը և կայացված որոշումների դեմ բողոքն](#) իրավասու է քննելու դատավորի բացակայությամբ:

Հոդված 154. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումը

1. Մեկ կարգապահական վարույթի շրջանակներում Բարձրագույն դատական խորհուրդը կայացնում է մեկ որոշում՝ կիրառելով պատասխանատվության մեկ միջոց: Եթե կարգապահական խախտման հիմքը պարբերաբար խախտումն է, ապա Բարձրագույն դատական խորհուրդը կիրառում է պատասխանատվության մեկ միջոց:

2. Որոշումն ընդունելիս կարող են ներկա լինել միայն Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամները: Բարձրագույն դատական խորհուրդը նախ՝ քվեարկության է դնում կարգապահական խախտման առկայության, ապա՝ կարգապահական տույժի ընտրության հարցը:

3. Բարձրագույն դատական խորհրդի կողմից որոշում ընդունելիս Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամների արտահայտած դիրքորոշումները հրապարակման ենթակա չեն:

4. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին Բարձրագույն դատական խորհուրդը կարող է կայացնել հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ.

2) դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջնորդությունը մերժելու վերաբերյալ:

5. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումն ընդունվում է խորհրդակցական սենյակում՝ բաց քվեարկությամբ՝ սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով սահմանված կազմի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ: Եթե քվեարկության արդյունքով որոշման օգտին բավարար քանակի ձայների բացակայության պատճառով որոշում չի ընդունվում, ապա դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջնորդությունը մերժելու վերաբերյալ որոշումը համարվում է ընդունված: Որոշումը կազմում և ստորագրում են սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված կազմի այն անդամները, որոնք քվեարկել են միջնորդությունը մերժելու օգտին:

Հոդված 155. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի վերաբերյալ Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշմանը ներկայացվող պահանջները և որոշման հրապարակումը

1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի վերաբերյալ Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումը բաղկացած է ներածական, նկարագրական-պատճառաբանական և եզրափակիչ մասերից:

2. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցով Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշման ներածական մասում նշվում են՝

1) Բարձրագույն դատական խորհրդի անվանումը և [դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննության սույն օրենքի 141-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով սահմանված](#) կազմը.

2) Բարձրագույն դատական խորհրդում հարցի քննության վայրը և ժամանակը.

3) այն դատավորի անունը, ազգանունը և պաշտոնը, որի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ.

4) վարույթը հարուցած մարմնի անունը, ազգանունը և պաշտոնը.

5) գործին մասնակցող անձանց անունը, ազգանունը:

3. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցով Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշման նկարագրական-պատճառաբանական մասում համառոտ նշվում են՝

1) հարցի քննության համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքները.

2) վարույթը հարուցած մարմնի դիրքորոշումը.

3) այն դատավորի բացատրությունները և դիրքորոշումը, որի նկատմամբ վարույթ է հարուցվել.

4) այն անձանց բացատրությունները, ցուցմունքները, որոնք հրավիրվել են Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստին.

5) կարգապահական խախտման մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի հետևությունները, դատավորի անձը բնութագրող հանգամանքները.

6) այն ապացույցները, որոնց վրա հիմնված են Բարձրագույն դատական խորհրդի հետևությունները, ինչպես նաև այս կամ այն ապացույցն անարժանահավատ համարելու փաստարկները.

7) նորմատիվ իրավական ակտի այն նորմերը, որոնցով Բարձրագույն դատական խորհուրդը ղեկավարվել է որոշում ընդունելիս.

8) կողմերի դիրքորոշման վերաբերյալ պատճառաբանություններ:

4. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցով Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշման եզրափակիչ մասում նշվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի եզրահանգումը [որոշման բողոքարկման ժամկետն ու այն մարմինը, որտեղ կարող է ներկայացվել բողոքը](#):

5. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումը կազմվում և դրա եզրափակիչ մասը հրապարակվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նիստում հարցի քննությունն ավարտված հայտարարելուց հետո՝ 15 օրվա ընթացքում:

6. Որոշումը [հրապարակվելուց հետո՝ տասնհինգօրյա ժամկետում հրապարակվելուց հետո անմիջապես հանձնվում է, իսկ դրա անհնարինության դեպքում հնգօրյա ժամկետում](#), ուղարկվում է վարույթ հարուցող մարմիններ և դատավորին:

7. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից [մեկ ամիս հետո](#):~~Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումը ենթակա է բողոքարկման այն պահից սկսած մեկամսյա ժամկետում, երբ բողոք բերող անձն (մարմինը) իմացել է կամ կարող էր իմանալ սույն օրենսգրքի 156.1-ին հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ապացույցների կամ հանգամանքների մասին [Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշման դեմ բողոք ներկայացվելու և որոշումը չվերացվելու կամ չփոփոխվելու դեպքում այն ուժի մեջ է մտնում բողոքի մասին որոշումը հրապարակելու պահից](#):~~

8. (մասն ուժը կորցրել է 25.03.20 ՀՕ-197-Ն)

 (155-րդ հոդվածը խմբ., փոփ. 25.03.20 ՀՕ-197-Ն, փոփ. 23.12.22 ՀՕ-575-Ն)

(25.03.20 ՀՕ-197-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

(23.12.22 ՀՕ-575-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 156.1. Դատավորին — կարգապահական — պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ կամ դատավորին կարգապահական պատասխանատվության — ենթարկելու — միջնորդությունը մերժելու մասին Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումը բողոքարկելը

1. ~~Դատավորին — կարգապահական — պատասխանատվության — ենթարկելու վերաբերյալ կամ դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջնորդությունը մերժելու որոշման դեմ համապատասխանաբար դատավորի կամ կարգապահական վարույթ հարուցած մարմնի բողոքը քննում է Բարձրագույն դատական խորհուրդը, եթե ի հայտ է եկել այնպիսի էական ապացույց կամ հանգամանք, որը բողոքարկողը նախկինում չի ներկայացրել իր կամքից անկախ հանգամանքներով, և որը ողջամտորեն կարող էր ազդել որոշման վրա:~~

2. ~~Բարձրագույն դատական խորհուրդը բողոքն ստանալուց հետո այն անմիջապես ուղարկում է մյուս կողմին, որը կարող է Բարձրագույն դատական խորհուրդ ներկայացնել բողոքի պատասխան այն ստանալու պահից 10 օրվա ընթացքում:~~

3. ~~Բարձրագույն — դատական — խորհուրդը — Դատավորին — կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ կամ դատավորին կարգապահական պատասխանատվության — ենթարկելու — միջնորդությունը — մերժելու — որոշման — դեմ ներկայացված բողոքները քննում և դրանց վերաբերյալ որոշումները կայացնում է գրավոր ընթացակարգով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գալիս է եզրահանգման, որ անհրաժեշտ է բողոքի քննությունն իրականացնել նիստում: Բողոքը դատական նիստում քննելու վերաբերյալ կայացվում է որոշում:~~

4. ~~Բողոքը դատական նիստում քննելու վերաբերյալ որոշում կայացվելու դեպքում կողմերը ծանուցվում են նիստի ժամանակի և վայրի մասին: Նրանց չներկայանալն արգելք չէ բողոքի քննության համար: Բողոքի քննությունը դատական նիստում սկսվում է հարցը զեկուցող անդամի զեկուցումով, որը ներկայացնում է բողոքը և բողոքի~~

~~պատասխանի փաստարկները: Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամներն իրավունք ունեն հարցեր տալու զեկուցողին և նիստին ներկայացած կողմերին, որից հետո բողոքի քննությունը հայտարարվում է ավարտված:~~

~~5. Բողոքի քննության ժամանակ Բարձրագույն դատական խորհուրդը բողոքարկվող որոշումը վերանայում է միայն բողոքի հիմքերի և հիմնավորումների սահմաններում:~~

~~6. Բողոքի քննությունը կատարվում, և որոշումը կայացվում է բողոքը ստանալուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:~~

~~7. Բողոքի քննության արդյունքներով Բարձրագույն դատական խորհուրդը կայացնում է բողոքարկվող որոշումն անփոփոխ թողնելու կամ որոշումը մասնակի կամ ամբողջությամբ վերացնելու մասին որոշում: Որոշումն ընդունվում է նիստին մասնակցող Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամների ձայների մեծամասնությամբ, եթե որոշմանը կողմ է քվեարկել խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի առնվազն կեսը: Որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից և վերջնական է:~~

~~(156.1 ին հոդվածը լրաց.-25.03.20 ՀՕ-197 Ե, խմբ. 09.02.22 ՀՕ-22 Ե)~~

~~(25.03.20-օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)~~

Հոդված 156.1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշման դեմ բողոք և բողոքի վերաբերյալ պատասխան ներկայացնելը

1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ և դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջնորդությունը մերժելու որոշման դեմ բողոք կարող է ներկայացվել միայն Բարձագույն դատական խորհուրդ:

2. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու և դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջնորդությունը մերժելու վերաբերյալ որոշման դեմ բողոք կարող են ներկայացնել՝

1) դատավորը, որի նկատմամբ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշում է կայացվել.

2) դատավորի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցած մարմինը:

3. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշման դեմ բողոք կարող է ներկայացվել որոշման հրապարակման պահից մեկամսյա ժամկետում:

4. Բարձրագույն դատական խորհուրդը բողոքը ստանալուց հետո այն անմիջապես ուղարկում է մյուս կողմին, որը կարող է Բարձրագույն դատական խորհուրդ ներկայացնել բողոքի պատասխան այն ստանալու պահից մեկ շաբաթվա ընթացքում: Պատասխան չներկայացվելու դեպքում հիմք է ընդունվում դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննության ընթացքում կողմի ներկայացրած դիրքորոշումը:

Հոդված 156.2. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշման դեմ բողոքի քննությունը

1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշման դեմ բողոքի քննությունն իրականացնում է Բարձրագույն դատական խորհուրդը՝ որոշման կայացմանը չմասնակցած անդամների կազմով:

2. Սույն օրենսգրքի 88-րդ հոդվածի 6.1-ին մասով սահմանված կարգով Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի ինքնաբացարկի կամ բացարկի հարցի քննությանը մասնակցելն արգելք չէ սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կազմում ընդգրկվելու համար:

3. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշման դեմ բողոքը քննելիս և որոշումներ կայացնելիս Բարձրագույն դատական խորհրդի անունից հանդես է գալիս սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կազմը՝ գործելով որպես Բարձրագույն դատական խորհուրդ:

4. Եթե Բարձրագույն դատական խորհրդի՝ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված անդամների թիվը պակաս է 5-ից, ապա բողոքի քննությունը հետաձգվում է մինչև Բարձրագույն դատական խորհրդի կազմի՝ սույն մասով սահմանված նվազագույն թվի համալրումը, բայց ոչ ավելի, քան 3 ամիս ժամկետով:
Եթե սույն մասով նախատեսված ժամկետում Բարձրագույն դատական խորհրդի կազմը չի համալրվում, ինչպես նաև, եթե Բարձրագույն դատական խորհրդի կազմի՝ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված անդամների թիվը 5-ից նվազում է Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի ինքնաբացարկի կամ բացարկի ընդունման արդյունքում, ապա բողոքի քննությունն իրականացվում է անկախ սույն մասով նախատեսված նվազագույն թվից:

5. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կազմի ձևավորման կարգը սահմանում է Բարձրագույն դատական խորհուրդը:

6. Բարձրագույն դատական խորհրդում բողոքը քննվում է այն ստանալու պահից երկամսյա ժամկետում:

7. Բարձրագույն դատական խորհրդում բողոքի քննությունն իրականացվում է սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված սկզբունքների հիման վրա: Բողոքի քննության նկատմամբ կիրառվում են («mutatis mutandis») սույն օրենսգրքով կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննության համար սահմանված կանոնները, այնքանով, որքանով դրանք կիրառելի են, և եթե սույն հոդվածով այլ բան սահմանված չէ:

8. Բարձրագույն դատական խորհուրդը դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշումը վերանայում է միայն բողոքի հիմքերի և հիմնավորումների սահմաններում:

9. Բարձրագույն դատական խորհուրդն ընդունում է նոր ապացույց, եթե դրանք ներկայացնողը հիմնավորում է տվյալ ապացույցը կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննության ժամանակ ներկայացնելու անհնարինությունը՝ իրենից անկախ պատճառներով:

10. Բարձրագույն դատական խորհուրդն անդրադառնում է բողոքի հիմքին և դրա հիմնավորումներին, եթե բողոքարկողը տվյալ հարցի վերաբերյալ իր դիրքորոշումը հայտնել է կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննության ընթացքում, բացառությամբ, երբ բողոքարկողը գրկված է եղել այդ հարցի վերաբերյալ Բարձրագույն դատական խորհրդում գործի քննության ժամանակ իր դիրքորոշումը հայտնելու հնարավորությունից:

11. Բարձրագույն դատական խորհրդում բողոքի քննության ժամանակ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննությամբ հաստատված փաստերն ընդունվում են որպես հիմք, բացառությամբ այն դեպքի, երբ բողոքում վիճարկվում է այդ փաստը, և Բարձրագույն դատական խորհուրդը հանգում է այն եզրակացության, որ տվյալ փաստի վերաբերյալ եզրակացության հանգեյիս սխալ է թույլ տրվել: Նման դեպքերում Բարձրագույն դատական խորհուրդն իրավունք ունի հաստատված համարելու նոր փաստ կամ հաստատված չհամարելու կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննությամբ հաստատված փաստը, եթե կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի կամ բողոքի քննության ժամանակ հետազոտված ապացույցների հիման վրա հնարավոր է հանգել նման եզրակացության:

12. Եթե կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննության ժամանակ հետազոտված ապացույցների հիման վրա չի հաստատվել որևէ փաստ, որը պետք է հաստատվեր, ապա Բարձրագույն դատական խորհուրդն իրավունք ունի հաստատված համարելու նոր փաստ, եթե բողոքարկողը վիճարկում է հետազոտված ապացույցների հիման վրա այն չհաստատվելը, և եթե կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի կամ բողոքի քննության ժամանակ հետազոտված ապացույցների հիման վրա հնարավոր է նման փաստ հաստատել:

13. Բարձրագույն դատական խորհրդում բողոքի քննությունը սկսվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի սահմանած կարգով ընտրված զեկուցող անդամի

զեկուցումով, որը ներկայացնում է բողոքում և բողոքի պատասխանում նշված փաստարկները: Զեկուցումից հետո Բարձագույն դատական խորհուրդը լսում է կողմերին:

14. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամները կարող են հարցեր ուղղել զեկուցողին, բողոքարկողին և մյուս կողմին:

Հոդված 156.3. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցի մասին որոշման դեմ բողոքի քննության արդյունքով կայացվող որոշումները

1. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշման դեմ բողոքի քննության արդյունքով Բարձրագույն դատական խորհուրդը կարող է ընդունել հետևյալ որոշումներից մեկը՝

1) բողոքը բավարարելու, դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշումը վերացնելու և կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին միջնորդությունը մերժելու մասին.

2) բողոքը բավարարելու, կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին միջնորդությունը մերժելու մասին որոշումը վերացնելու և դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին.

3) բողոքը լրիվ կամ մասնակիորեն բավարարելու և որոշման պատճառաբանական մասը փոփոխելու մասին՝ առանց անդրադառնալու դրա եզրափակիչ մասին.

4) դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշումը փոփոխելու և կարգապահական տույժի այլ տեսակ կիրառելու մասին.

5) բողոքը մերժելու և դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշումն անփոփոխ թողնելու մասին:

2. Բողոքի քննության արդյունքներով կայացված Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումը բաղկացած է ներաժական, նկարագրական-պատճառաբանական և եզրափակիչ մասերից:

3. Բողոքի քննության արդյունքներով կայացված որոշման ներաժական մասում նշվում են՝

1) Բարձրագույն դատական խորհրդի անվանումը և բողոքը քննող կազմը.

2) Բարձրագույն դատական խորհրդում բողոքի քննության վայրը և ժամանակը.

3) բողոքը ներկայացրած կողմի անունը, ազգանունը և պաշտոնը.

4) մյուս կողմի անունը, ազգանունը և պաշտոնը.

5) գործին մասնակցող անձանց անունը, ազգանունը.

6) որոշումը կայացրած կազմը, որոշման կայացման տարին, ամիսը, ամսաթիվը:

4. Բողոքի քննության արդյունքներով կայացված որոշման նկարագրական-պատճառաբանական մասում նշվում են՝

1) կայացված որոշման էության համառոտ շարադրանքը.

2) բողոքի հիմքերն ու հիմնավորումները, բողոքարկողի պահանջը, բողոքի պատասխանի առկայության դեպքում՝ պատասխանը ներկայացրած կողմի դիրքորոշումը և հիմնավորումները.

3) կողմերի բացատրությունները և դիրքորոշումը.

4) այն անձանց բացատրությունները, ցուցմունքները, որոնք հրավիրվել են նիստին.

5) այն ապացույցները կամ հանգամանքները, որոնց վրա հիմնված են Բարձրագույն դատական խորհրդի հետևությունները, ինչպես նաև այս կամ այն ապացույցն անարժանահավատ համարելու փաստարկները.

6) նորմատիվ իրավական ակտի այն նորմերը, որոնցով Բարձրագույն դատական խորհուրդը ղեկավարվել է որոշումն ընդունելիս.

7) եզրահանգում՝ բողոքի յուրաքանչյուր հիմքի վերաբերյալ:

5. Բողոքի քննության արդյունքներով Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշման եզրափակիչ մասում նշվում է Բարձրագույն դատական խորհրդի եզրահանգումը:

6. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցի մասին որոշման դեմ ներկայացված բողոքի քննության արդյունքով Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումն ընդունվում է խորհրդակցական սենյակում՝ բաց քվեարկությամբ՝ սույն օրենսգրքի 156.2-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կազմի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ, եթե այլ բան նախատեսված չէ սույն հոդվածով: Եթե քվեարկության արդյունքով որոշման օգտին բավարար քանակի ձայների բացակայության պատճառով որոշում չի ընդունվում, ապա ընդունված է համարվում այն որոշումը, որն առավել բարենպաստ է դատավորի համար, իսկ որոշումը կազմում և ստորագրում են սույն օրենսգրքի 156.2-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կազմի այն անդամները, որոնք քվեարկել են այդ որոշման օգտին:

7. Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցի մասին որոշման դեմ ներկայացված բողոքի քննության արդյունքով դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ որոշումը համարվում է ընդունված, եթե դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու օգտին կողմ են քվեարկել սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1.1-ին և 156.2-րդ հոդվածի 1-ին մասերով սահմանված կազմերում դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի քննությանը մասնակցած խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի առնվազն կեսը, բայց ոչ պակաս քան խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի առնվազն կեսը:

8. Բարձրագույն դատական խորհրդի որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից, վերջնական է և ենթակա չէ բողոքարկման:

Հոդված 21. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2024 թվականի հունվարի 1-ից:
2. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը հարուցված կարգապահական վարույթների, այդ թվում՝ ավարտված կարգապահական վարույթների, և այդ վարույթների արդյունքով կայացված որոշումների նկատմամբ կիրառվում են մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը գործող կարգավորումները:
3. Բարձրագույն դատական խորհուրդը սույն օրենքից բխող որոշումներն ընդունում, այդ թվում՝ իր աշխատակարգը սույն օրենքին համապատասխանեցնում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում: